

महाराष्ट्र शासन

आपत्कालीन व्यवस्थापन कृती आराखडा
2016

आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरण
जिल्हाधिकारी कार्यालय, अमरावती

अनुक्रमणीका

िनोगत
प्रस्तावना

प्रकरण १ :- आपत्ती प्रतिसाद आराखडा

- 1 दृष्टीक्षेपात अमरावती जिल्हा
- 2 संस्थात्मक बांधणी.
  १. जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन कार्यान्वयीत करणे.
  २. उपविभागीय स्तरावर आपत्ती व्यवस्थापन यंत्रणा.
  ३. तालुका स्तरावर आपत्ती व्यवस्थापन समितीचे गठन.
  ४. ग्राम आपत्ती निवारण दल.
3. सुटका मोहीम.
4. प्रमाणित कार्यपध्दती तयार करणे.
  १. जिल्हा स्तरावर आपत्ती व्यवस्थापन कार्यशाळा.
  २. प्रभावी संपर्क यंत्रणा.
5. प्रतिबंधात्मक व नियंत्रणात्मक उपाय.
6. मुलभुत सोयी सुविधा.
  १. वीज पुरवठा सुरु ठेवण्यासाठी पूर्वनियोजन.
  २. पाणी पुरवठा सुरु ठेवण्यासाठी पूर्व नियोजन.
7. आरोग्य सुविधा पुरविण्यासाठी पुर्व नियोजन व व्यवस्था.
8. लोक सहभाग.
9. **0=10**
  १. जीवनावश्यक वस्तुंचा साठा करणे.
  २. पूरग्रस्तांसाठी छावण्याचे पूर्वनियोजन व व्यवस्था.
  ३. जनावरांसाठी छावण्यांचे व चाऱ्याचे पूर्वनियोजन व व्यवस्था.

प्रकरण २ : विविध विभागांनी आपत्तीपूर्वकाळात व आपत्ती दरम्यान करावयाची कामे.

0=10

महसूल विभाग
जिल्हा माहिती अधिकारी
सार्वजनिक बांधकाम विभाग
जिल्हा पोलीस प्रशासन
जिल्हा आरोग्य विभाग
जिल्हा पशुसंवर्धन विभाग

प्रस्तावना

केन्द्र शासनाने सन २००५ मध्ये आपत्ती व्यवस्थापन कायदा पारित केला आहे. या कायद्याद्वारे आपत्तीला सामोरे जाण्यासाठी प्रभाविपणे यंत्रणा सज्ज करणे याला कायदेशीर महत्त्व प्राप्त आहे. आपत्तीमध्ये होणारी जिवीतहानी व वित्तहानी कमी करण्यासाठी व आपत्तीचा प्रतिबंध करण्यासाठी आपत्तीपूर्व काळात करावयाची पूर्वतयारी यावर या कायद्यामध्ये विशेष भर देण्यात आला आहे. तसेच आपत्तीच्या प्रसंगामध्ये शोध व बचाव कार्य गतीमान पध्दतीने व सुसूत्रपणे राबविता यावे यासाठी प्रशिक्षण व प्रचार प्रसिध्दी या कायद्यामध्ये अधोरेखित केले आहे.

आपत्ती व्यवस्थापन कायद्यातील निर्देशानुसार प्रशिक्षण व प्रचार प्रसिध्दी कार्यक्रमांवर विशेष भर देण्यात आलेला आहे. महसूल विभाग, पोलीस विभाग व गृहरक्षक दलातील प्रमुख कर्मचाऱ्यांना व्यवस्थापनाचे तंत्रशुध्द प्रशिक्षण देण्यात आलेले आहे. नॅशनल डि-नास्टर रिस्पॉन्स फोर्स (NDRF), तळेगांव, पूणे येथील त-ना प्रशिक्षकांद्वारे आपत्ती व्यवस्थापनाचे अद्ययावत प्रशिक्षण अधिकारी व कर्मचारी यांना देण्यात आले असून शेकडो नागरीकांना त्याचे प्रात्याक्षिक दाखविण्यात आले आहे.

जिल्हा प्रशासनाने जिल्हयाकरीता शोध व बचाव कार्यासाठी मा. आमदारांच्या स्थानिक विकास निधीमधून बॉटो खरेदी केलेल्या आहेत. १२६ लाईफ बॉय रिंग्स, २२२ लाईफ जॅकेट्स इ. साहित्य अमरावती, दर्यापूर, राणी अशा ६ उपविभागीय अधिकाऱ्यांच्या अखत्यारीत ठेवण्यात आले असून रबरी बोट जिल्हाधिकारी कार्यालयात ठेवण्यात आली आहे.

बऱ्याच वेळेला दुर्गम भागामध्ये पूर आल्यास त्या गावांना जोडणारे रस्ते पाण्याखाली गेल्याने शोध व बचाव कार्यास अडथळा निर्माण होत असे. ही अडचण लक्षात घेवून आपत्ती व्यवस्थापनाचे विकेन्द्रीकरण करण्याचा जिल्हा प्रशासनाने निर्णय घेतला आहे. जिल्हयातील महत्त्वाच्या नद्या व नाल्यांच्या काठावर वसलेल्या ४८२ पूरप्रवण गावांची यादी तयार करण्यात आली आहे. या गावांमध्ये ग्राम आपत्ती निवारण दलाची स्थापना करण्यात आली असून या दलामध्ये १. सरपंच २. उपसरपंच ३. ग्रामसेवक ४. तलाठी ५. पोलीस पाटील ६. कोतवाल ७. आरोग्य सेवक ८. कृषी सहाय्यक ९. स्वस्त धान्य दुकानदार १०. अंगणवाडी सेविका ११. गावांतील पट्टीचे पोहणारे ४ ते ६ युवक यांचा समावेश आहे. गावाच्या परिसरात उद्भवणाऱ्या पुर अथवा इतर आपत्तीमध्ये शोध व बचाव कार्य हाती घेता यावे या करिता उपरोक्त सर्व ४८२ गावांमध्ये प्रत्येकी २-लाईफ जॅकेट , १-लाईफ बोया (रींग) , १- मेगा फोन , १-साहित्य पुरविण्यात आले आहे. सदर साहित्य जिल्हा प्रशासनाने " आपत्ती मदत निधी " मधून वितरीत केले आहे. सदर ४८२ गावातील ग्राम आपत्ती निवारण दलातील सर्व सदस्यांना या साहित्याचा वापर करून शोध व बचाव कार्य हाती घेण्यासाठीचे तंत्रशुध्द प्रशिक्षण जिल्हा प्रशासनाच्या वतीने आयोजित करण्यात आले आहे. आपत्तीप्रवण गावांमध्ये प्रशिक्षित आपत्ती निवारण दल स्थापन करण्यात आल्याने व शोध व बचाव कार्यासाठी सदर दलांना अत्यावश्यक साहित्य सामुग्री पुरविण्यात आली असल्याने भविष्यकाळामध्ये येणाऱ्या आपत्तीला समर्थपणे सामोरे जाण्याची शक्ती जिल्हयामध्ये निर्माण होवू शकली आहे.

विविध शासकीय विभागातील प्रभावी समन्वय, स्वयंसेवी संस्थांचा उत्स्फूर्त पाठींबा, लोकप्रतिनिधींचे मोलाचे सहकार्य व मार्गदर्शन आणि नागरीकांचा सक्रिय प्रतिसाद यांच्या बळावर जिल्हातील वित्तीय व्यवस्थापन प्राधिकरण जिल्हयातील कोणत्याही आपत्तीस समर्थपणे सामोरे जाण्यास तयार राहिलेले आहे.

प्रकरण - 1

आपत्ती प्रतिसाद आराखडा

१. दृष्टिक्षेपात अमरावती जिल्हा

- त्र्यंबक जिल्हा हा महाराष्ट्र राज्याच्या मध्य पूर्वेकडे वसलेला आहे.
- त्र्यंबक जिल्हा 20.32⁰ आणि 21.46⁰ उत्तर अक्षांश व 76.37⁰ व 78.27⁰ रेखांशाच्या दरम्यान पसरलेला आहे.
- त्र्यंबक जिल्हाची आऱ्याच्या पुर्वेस वर्धा जिल्हा, दक्षिणेस व नैऋतेस यवतमाळ जिल्हा, पश्चिमेस अकोला जिल्हा, उत्तरेस व ईशान्येस मध्य प्रदेशातील बैतुल जिल्हा त्र्यंबक जिल्हाची ईशान्येस व दक्षिणेस, उत्तर - दक्षिण वाहत असून ही नदी सिमा रेषा बनलेली आहे.
- त्र्यंबक जिल्हाची कलकत्ता (हावरा) मध्य रेल्वे मार्गावरील बडनेरा या शहरापासुन १० कि.मी. अंतरावर आहे, तसेच हा जिल्हा राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६ धुळे-कलकत्ता वर त्र्यंबक

त्र्यंबक जिल्हयाचे क्षेत्रफळ व प्रशासकीय विभाग

- त्र्यंबक जिल्हयाचे क्षेत्रफळ 12,212 चौ.कि.मी.आहे.
- त्र्यंबक जिल्हयाची सन २०1१ च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या 26.07 लक्ष आहे
- त्र्यंबक जिल्हयातील ग्रामीण भागातील लोकसंख्या ७० टक्के असून शहरी भागातील लोकसंख्या ३० टक्के आहे.
- जिल्हयातील एकूण लोकसंख्ये पैकी 1482482 इतके लोकसंख्ये 1404681 त्र्यंबक जिल्हयातील आहेत.
- त्र्यंबक जिल्हयात 1985 गांवे व 842 ग्रामपंचायती आहेत.
- त्र्यंबक जिल्हयाची प्रशासनिक रचना पुढील प्रमाणे आहे.

उपविभाग	तालुके
† ०, ००/००	† ०, ००/००
×/०/००-भातकुली	तिवसा, भातकुली
"००/०० ०० ००/००	चांदुर रेल्वे, धामणगांव रेल्वे, नांदगांव खंडे.
† "००/०० ००/००	† "००/०० ००/०० "००/०० ००/००।
००/०० ००/००	००/००, अंजनगांव
००/००	००/००, ००/००
धारणी	चिखलदरा, धारणी

- † ०, ००/०० ×/०/००मध्ये एकूण 7 उपविभाग, 14 तालुके, 14 पंचायत समित्या व 842 ग्राम पंचायती तसेच 9 महानगरपालीका व 10 नगरपालीका आहेत.

हवामान व पर्जन्यमान

† ०, ००/०० जिल्हयाचे हवामान उन्हाळ्यात ४२ अंश सेल्सियस व ४७ अंश सेल्सियस पर्यंत उष्णतामान असते. तसेच हिवाळ्यामध्ये ८ अंश ते १० अंश सेल्सियस एवढे थंड हवामान असते. जिल्हयात जुलै व ऑगस्ट महिन्यात सर्व साधारण जास्त प्रमाणात पाऊस पडतो.

2. आणखी एक बांधणी

आपत्ती पूर्व काळात आपत्तीचा प्रतिबंध व तिचे नियंत्रण, आपत्ती काळात दिला जाणारा प्रतिसाद अशी समग्र प्रक्रिया अंमलात आणण्यासाठी जिल्हास्तरावर आपत्कालीन व्यवस्थापन आराखडा तयार करणे महत्वाचे ठरते.

१. जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन कार्यान्वित करणे.

विविध नैसर्गिक आपत्तीमुळे (उदा. अतिवृष्टी, पूर, चक्रीवादळ, भुकंप, भुस्खलन, ००/०० पडणे इ.) बाधित होणाऱ्या आपदग्रस्तांना तातडीने मदत होणे व त्यांच्या पुनर्वसनासाठी सहकार्य करण्याकरिता तसेच विविध आपत्ती संदर्भात प्रतिबंध, निवारण, पुर्वतयारी, प्रतिसाद मदत व पुनर्वसन इत्यादी बाबी सुव्यवस्थित हाताळण्यासाठी केन्द्रशासनाने आपत्ती व्यवस्थापन कायदा - २००५ अंमलात आणला आहे. सदर कायद्यातील तरतूदी नुसार जिल्हास्तरावर आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरण शासन निर्णय दिनांक १ जून २००६ अन्वये गठीत करण्यात † ०, ००/००

जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरण

क्र.	पद	नांव व पदनाम	दूरध्वनी क्रमांक
1	पदसिध्द अध्यक्ष	किरण गित्ते जिल्हाधिकारी	2662522
2	पदसिध्द सह अध्यक्ष	ACB. A. V. Chitambar उईके जिल्हा परिषद अध्यक्ष	2662014
3	सदस्य	ACB. सुनिल पाटील, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जि.प.	2662926 9604814840
4	सदस्य	ACB. लख्मी गौतम, (ग्रामीण) ACB पोलीस अधिक्षक	2664800 9823963333
5	सदस्य	ACB. अरुण राऊत ACB शल्य चिकित्सक	2663340 9421334077
6	सदस्य	ACB. A. V. Chitambar, कार्यकारी अभियंता ACB. A. V. Chitambar	2662542 9403043123
7	ACB. A. V. Chitambar	ACB. मोहन पातुरकर, जिल्हा दंडाधिकारी / निवासी उपजिल्हाधिकारी	2662493 9421747777

२. उपविभागीय स्तरावर आपत्ती व्यवस्थापन यंत्रणा

आपत्तीपूर्व काळात व आपत्तीजन्य परिस्थितीत जिल्हाधिकारी कार्यालय व तालुकास्तरावर समन्वय साधण्याच्या दृष्टीकोनातून उपविभागीय स्तरावर जिल्ह्यामध्ये उपविभागीय स्तरावर प्रमाणे आपत्ती व्यवस्थापन निवारण दलाची स्थापना करण्यात आली आहे.

उपविभागीय आपत्ती निवारण दल

1. उपविभागीय अधिकारी
2. उपविभागीय पोलीस अधिकारी
3. पोलिस निरीक्षक
4. पोलिस निरीक्षक
5. गटविकास अधिकारी
6. तालुका कृषी अधिकारी
7. पोलिस अधिकारी
8. विस्तार अधिकारी
9. उप अभियंता पाटबंधारे
90. उप अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग
91. उप अभियंता जि.प. सिंचन विभाग
92. उप अभियंता जि.प. बांधकाम विभाग
93. उप अभियंता महावितरण (शहर व ग्रामीण)
94. स्वयंसेवी संघटना

उपविभाग	संबंधीत अधिकारी	संपर्क
†००००००	ACB. प्रविण ठाकरे उपविभागीय अधिकारी, अमरावती	0721- 2565023 9422142970
००००००- भातकुली	ACB, शिवाजी जगताप, उपविभागीय अधिकारी, तिवसा- भातकुली	0721-2662124 9422963413
००००००००	ACB. †०००००० ०००००० उपविभागीय अधिकारी, दर्यापूर	07224-234226 9422156983
†००००००००	ACB. व्यंकट कंठीराम राठोड उपविभागीय अधिकारी, †००००००	07223 - 227200 9420027477
०००००००० ००००००	डॉ. नितीन व्यवहारे, उपविभागीय अधिकारी, चांदूर रेल्वे	07222 - 254024 9422917114
००००००	ACB. ललीतकुमार एस. ००००००० उपविभागीय अधिकारी, मोर्शी	07228 - 222221 9422917113
धारणी	ACB. शण्मुखराजन उपविभागीय अधिकारी, धारणी	07226 - 224211 9422917122

पुराच्या वेळेस उपयोगात येणाऱ्या यांत्रिक बोटी

उपविभागीय स्तरावर पुराच्या वेळेस तातडीचे बचाव कार्य हाती घेण्यासाठी स्थानिक विकास निधीमधून एकूण ६ यांत्रिक बोटी खरेदी करण्यात आल्या आहेत. या बोटीचे नियंत्रण खालील प्रमाणे ठेवण्यात आलेले आहे.

बोट उपलब्ध असल्याचे ठिकाण	नियंत्रक अधिकारी	दुरध्वनी क्रमांक
जिल्हा नियंत्रण कक्ष , जिल्हाधिकारी कार्यालय, † ०३०३०३	AOB. मोहन पातुरकर ऋवासी उपजिल्हाधिकारी	0721-2662493 9422747777
उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, † ०३०३०३	श्री.व्यंकट कंठीराम राठोड उपविभागीय अधिकारी	07223-227200 9420027477
उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, ०३०३	AOB. ०३०३०३ ०३०३ <AO. ३०३०३ ०३०३ उपविभागीय अधिकारी, ०३०३	07228-222221 9422917113

या व्यतिरिक्त उपविभागीय अधिकारी स्तरावर आपतकालीन परिस्थितीमध्ये बचावकार्य हाती घेण्यासाठी तसेच यांत्रिक बोट हाताळण्यासाठी तहसिलदार, नायब तहसिलदार, महसूल विभागाचे कर्मचारी , तलाठी यांना प्रशिक्षण देण्यात आले आहे. या प्रशिक्षित चमूचा उपयोग संबंधीत उपविभागीय अधिकारी आपत्तीजन्य परिस्थितीमध्ये करून घेवू शकतील. पुढील प्रमाणे साहित्य उपलब्ध असून त्याचे वाटप ७ उपविभागीय अधिकारी कार्यालये व १४ तहसील कार्यालयामध्ये करण्यात आले आहे.

खालीलपैकी काही साहित्य तहसिल कार्यालयांना वाटप करण्यात आले आहे

- 1) Search Light -27
- 2) Megha Phone - 27
- 3) Emergency Oxygen Kit - 4
- 4) BOB Rope - 15
- 5) Insulated Fireman Axe - 15
- 6) Fire Extinguisher - 30
- 7) Rubber Gloves - 30 Pairs
- 8) Lather Gloves - 30 Pairs
- 9) Boat - 6
- 10) Life Boy Rings - 111
- 11) Life Jacket - 207
- 12) Trunk - 5

३. तालुका स्तरावर आपत्ती व्यवस्थापन समितीचे गठण

आपत्तीपूर्व काळात आपत्ती प्रतिबंध व आपत्ती नियंत्रणासाठी जिल्हा नियोजनामध्ये केलेल्या तरतुदीनुसार तालुका पातळीवर खालील प्रमाणे समितीचे गठण करण्यात आले आहे. अमरावती जिल्ह्यामध्ये एकूण १४ तालुके आहेत. 14 तालुक्यांमध्ये आपत्ती व्यवस्थापनाची जबाबदारी खालील अधिकारी यांचेवर सोपविण्यात आली आहे.

1. YOEAÖ»Öü ü

२. गट विकास अधिकारी
३. मुख्याधिकारी, नगर परिषद (संबंधीत तालुक्यात न.प.असल्यास)
४. पोलीस स्टेशन अधिकारी
५. तालुका कृषी अधिकारी
६. तालुका पशूसंवर्धन अधिकारी
७. तालुक्यातील पाटबंधारे विभागाचे अधिकारी
८. तालुक्यातील सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे अधिकारी
९. जिल्हा परिषद बांधकाम विभागाचे अधिकारी
१०. महावितरण विभागाचे अधिकारी
११. आरोग्य विभागाचे अधिकारी.

४. गाव स्तरावरील आपत्ती निवारण यंत्रणा

जिल्ह्यात अतिवृष्टीने नदीकाठच्या गावांना पुराच्या गंभीर धोक्यापासून होणाऱ्या नुकसानीपासून बचाव करण्याकरिता ग्रामीण पातळीवर पूरप्रवण अतिजोखमीच्या निवडक 482 गावांमध्ये "ग्राम आपत्ती निवारण दल" स्थापना पुढील प्रमाणे करण्यात आली आहे.

१. सरपंच २. उपसरपंच ३. ग्रामसेवक
४. तलाठी ५.पोलीस पाटील ६. कोतवाल
7. आरोग्य सेवक ८. कृषी सहाय्यक ९. स्वस्त धान्य दुकानदल,
- 10 अंगणवाडी सेविका ११. गावांतील पट्टीचे पोहणारे ४ ते ६ युवक

ग्राम आपत्ती निवारण दल

क्र.सं.	तालुका	गावांची संख्या	संभाव्य पुरग्रस्त गावांची नांवे
1	तारखेडा	62	सुकळी, रसुलपुर, पेठ अमरावती, तारखेडा, भानखेडा बु., भानखेडा बु., मोगरा, कस्तुरा, हातला, अंजनगाव बारी, पाडी, उदखेड, अन्हाड कुन्हाड, वडगाव जिरे, बडनेरा, लोणटेक, रायपुर, मोरांगणा, रेवसा, ओ-रखेडा, कठोरा बु., गोपाळपुर, टाकळी जहा., पिप्री, वाळकी, अंगोळा, रामगाव, पिंपळखुटा, वडगाव माहोरे, बोरगाव, इंधला, राजुरा, मासोद, परसोडा, घातखेडा, नांदगाव पेठ, कठोरा गांधी, शेवती जहा., पिपर खोर्, जळका शहापुर, रोहणखेडा, दोनद, फाजलापुर, पर्वतापूर, देवरा, ब्राम्हणवाडा भ., शिराळा, यावली शहीद, देवरी, सावंगा, वाघोली, वलगाव, नया अकोला, कुड सर्जापुर, कामुंजा, वनाससी, नांदुरा बा, आळोळी २ठा, तारखेडा, मारोळी, थुगांव, धानोरा कोकाटे
2	शिराळा	48	भिवापुर, बोर्डा, हुसेनपुर, चेनुष्टा, शिदवाडी, कुन्हा, दुर्गवाडा, सालोरा बु., वाठोडा खुर्द, वन्हा, घोटा, शेंदुरजना खुर्द, आळोळी, निंकवाडी, मालधूर, रघूनाथपूर, गोदरी (नमस्कारी), ईसापुर, भारवाडी (जुनी), चांदुर ढोरे, गुरुदेवनगर, शिवणगाव (फत्तेपुर), शिरजगाव मो., मो-री, शेंदोळा खुर्द, फत्तेपुर (जा.), जावरा, वरखेड, दापोरी खुर्द, सासी, वरुडा, वणी, ममदापुर, सुलतानपुर, काटसुर, सातरगाव, तळेगाव ठाकुर, तिवसा, डेहणी, तारखेड, उंबरखेड, निंभोरा देलवाडी, धामंत्री, काँडण्यपूर, धारवाडा, भोबोरा, शेंदुरजना बा, शेंदुरजना २ठा
3	भातकुली	34	आसरा, रुणमोचण, नांदेड खुर्द, जसापुर, बुधागड, मधलापुर, भातकुली, कानफोडी, दाऊतपुर, दाढी, पेढी, बहादूरपुर, गणोजा देवी, गणोरी, निंभा, नारायणपुर, कुष्णापु. २, शिराळा, वासेवाडी, अळणगाव, सावरखेडा, ततारपुर, हातुर्णा / सातुर्णा, गोपगव्हाण, कुंडखुर्द, गौरखेडा, खोलापुर भाग - 1 आळोळी, नावेड, काकरखेडा, विशी, निरुळगंगामाई, वाकी रायपुर, आळोळी श., मलकापुर
4	महाराष्ट्र	48	सांगवा, घडा, शिवार खेड, बेंबळा बु., बेंबळा खु., खल्लार, चंद्रपुर, नालवाडा, मै. मोचडा, बेलोरा, स्नानपुर चिपडी, रामगाव, कोळंबी, नरदोडा, कान्होली, माहुली, बाभळी, बनोसा, दर्यापुर, गोळगाव, घामोडी, टोंगलाबाद, लासुर, रुसमपुर, चांदोळा, शिवरबुज, मिर्जापुर, दिधी, वडुरा, मार्कडा, उपराई, डोंगरगाव, शिंगणापुर, नांदेड, आयला, शिराळा, भुजवाडा, टाकळी, रामतिर्थ, लेहेगाव, नाचोना, खुर्ताबाद, उमरीम, येवदा, पिंपळोद, जैगपुर, भामोद, सुकळी

5	अंजनगांव	56	हुसेनपूर खोडगांव, अंजनगांव, सुर्जी, हंतोडा, विहीगांव, मुन्हाबु, वरड खुर्द, चिंचोली बु, चिंचोली बु, रहिमापूर, कोकडा, देऊळगांव, पाजलापूर, ब्राम्हणवाडा खासपूर, मलकापूर सैय्यदगांव, लाखनवाडी, कोतेगांव, रामपूरा, डोंबाळा, नारायण खुर्द, एकलारा, पिंपळगव्हाण, रत्नापुर जोगडा, चिंचोली सिंगणी, जवळा बु, जवळा बु, कसबेगव्हाण, सौदपूर औरंगपूर, सातेगांव, गावंडगाव खु, गावंडगाव बु, हिंगणी, निमखेड बा, हिरापूर, खिराडा, अडगांव खाडे, हसनपूर पाडी, भंडाराज, कारला, तुतखेड, कुंभारगांव, कुंभारगांव, निंबारी, हयापूर, खिरगव्हाण समशेरपूर, सौदापूर, टाकरखेडा मोरे, कापुसतळणी, नारायणपूर, बोरगांव, धनेगांव, कमळापुर तरोडा, सोनगांव, पोही, दहिगांव बु. दहिगांव खु, पांढरी खा.,
6	†"000000	55	रासेगांव, येवता, शंकरपूर, रावळगांव, असदपूर, रंगार वासणी, सावळी बु., सावळी खु., हिवरा, वासणी खु., येलकी, खैरी, वासणी बु., दोनोडा, वडगांव खु., कोल्हा, धोतरखेडा, गौरखेडा, कांडली, धामनगांव, सालेपूर, मल्हारा, गोडविहिर, वडगांव फत्तेपुर, आरेगांव, वाल्मीकपूर, भिलोना, कोपरा, हरम, खांजमानगर, सावळी दातुरा, परसापुर, टवलार, घोडगांव, अंबाडा कंडारी, भुगांव, जवडी, कविठा बु., खेलतपमाळी, रायपूरा, बोरगांव पेठ, बोरगांव तळणी, रामापूर बेलज, नरसिंगपूर, काकडा, सावळापूर, टोगलाबाद, येसुर्णा, चमक खु, चमक बु., सुरवाडा, चौसाळा, निजामपूर, बोरगांव दोरी, 20000000
7	"000000 2000000	26	जावरा, मार्कडा, गौरखेडा, चिंचोली, देऊरवाडा, काजळी, कोदोरी, पिंपरी, निंबोरा, पिंपळखुटा, कुरळ पुर्णा, फुबगाव, दहिगाव पुर्णा, विरुळ पुर्णा, हिरुर पुर्णा, सर्फाबाद, तुळजापूर गढी, बेलुरा, राजना, तळणी पुर्णा, कविठा बु., शिरजगाव कसबा, वाठोंडा, चिंचोली काळे, तळेगाव मोहना, कुन्हा.
8	"000000 0000	6	जवळा, धोत्रा, मोगरा, बग्गी, मांजरखेड दानापूर, घुईखेड,
9	धामणगांव	27	विरुळ रोंघे, अशोक नगर, अंजनसिंगी, तरोडा, मंगरुळ दस्तगीर, आष्टा, निंबोरा राज, कळाशी, सोनेगांव खडा, दत्तापुर, पेटरघुनाथपुर, वसाड, तळेगांव दशासर, निंबोली, निंबोरा बोडखा, गुंजी, वाघोली, वकनाथ, पिंपळखुटा, चिंचपुर, तुळजापुर, शिदोडी, येरली, वरुड बगाजी, नायगांव, दिघी महल्ले, गोकुळसरा
10	नांदगांव खंडे.	24	मंगरुळ चव्हाळा, ढेंगाळा, संग्रामपुर, ढवलसर, शेलुगुंड, जगतपुर, पापळ, साखरा, धामक, बेलोरा, धानोरा शिक्रा, सिध्दनाथपुर, चाकोरा, निमसवाडा, जयसिंगा, खेडपिं 0, 0, देऊळगव्हाण, मिरर्जापुर, माहूली चोर, शिरपुर, एरंडगांव, शेलुनटवा, कोदोरी, मोरगांव,

11	००००	38	मोर्शी, हिवरखेड, दापोरी, पाळा, उदखेड, खोपडा, लाडकी, बोडणा, नया वाठोडा, खेड, येवती, लिहीदा, कोळविहीर, सिंभोरा, तुळजापुर, निंभाणी, भांबोरा, आष्टगांव, मायवाडी, बेलोना, उमरखेड, भाईपुर, काटपुर, अडगांव, पातुर, मंगरुळ, येरला, पाडी, नशिरपुर, दुर्गवाडा, दहसुर, चि.सावंगी, ०००, ०, गणेशपुर, पोरगव्हाण, काटसुर, रिध्दपुर, तरोडा
12	३०१५।	51	वरुड, तिवसा घाट, वाडेगाव, राजुराबा जार, अमडापूर, गाडेगाव, काटी, रवाळा, जरुड, मांगरुळी, पेठमांगरुळी, एकदरा, पुसली, घोराड, लिंगा, हातुर्णा, अ. भापकी, पवणी, आमनेर, वडाळा, बेसखेडा, कुरळी, वाठोडा, सावंगी, चांदस, उदापुर, बहाडा, गव्हाणकुंड, पुसला, वावरुळी, काचुर्णा, पळसवाडा, बेनोडा, लोणी, करजगाव, सावंगा, चिंचरगव्हाण, मोरचुंद, मालखेड, खडका, मंमदापुर, -नोलंबा, जामगांव, बारगाव, बेलोरा, मलकापूर, धनोडी, शे.घाट, डवरगाव, टेंभुरखेडा, बाबुळखेडा
13	धारणी	7	धारणी, हरिसाल (फैलढाणा), कळमखार, नारवाटी, धुळघाट गडगा, गोंडवाडी, बाबंदा
14	चिखलदरा	0	सदर तालुक्यातील सर्व गावे पहाडी क्षेत्रातील असल्यामुळे पुर बाधित गावांची संख्या निरंक आहे.

उपरोक्त ४८२ गावातील ग्राम आपत्ती निवारण दलाच्या सदस्यांना आपत्ती विषयक प्रशिक्षण देण्यात येईल. या प्रशिक्षणात त्यांना पुरामध्ये अडकलेल्या व्यक्तींना सुरक्षित बाहेर कसे काढावे, पुरविण्यात आलेल्या साहित्याचा वापर कसा करावा, प्रथमोपचार इतर अनुषांगीक गोष्टी शिकविण्यात येतील.

सदर गावांमध्ये आपत्कालीन परिस्थितीत बचाव करण्यासाठी तालुका स्तरावर लाइफ जॅकेट, लाइफ बोया, सर्चलाइट, मेगाफोन व दोरी हे साहित्य वितरीत केले आहे. सदर बचाव कार्याचे साहित्य तालुका आपत्ती निवारण दलाच्या अखत्यारित ठेवण्यात आले असून गावकऱ्यांना त्याबाबत प्रशिक्षित करण्यात येईल.

३. सुटका मोहीम

सुटका मोहीमेसाठी पूर्वनियोजन व व्यवस्था करणे, पुर परिस्थितीमध्ये नागरीकांचा बचाव करण्यासाठी तसेच त्यांचे मनोबल वाढविण्यासाठी अमरावती जिल्हा प्रशासनाने जिल्हयातील प्रत्येक गावामध्ये कृती दल स्थापन केले आहे. सदर कृती दलांना तसेच काही अधिकारी / कर्मचारी यांना आवश्यक प्रशिक्षण देण्यात येईल. जिल्हयातील वारंवार बाधित होणाऱ्या एकूण 482 गावांमध्ये आवश्यक अशी साधन सामुग्री ठेवण्यात आली आहे.

आमदार यांच्या स्थानिक विकास कार्यक्रमातून पुरपरिस्थितीमध्ये उपयोगात येणाऱ्या २ बोट प्राप्त करण्यात आल्या आहेत.

आपत्ती काळात उपयोगात येणारी साधने सामुग्री

१. मेगा फोन   २. हेड लाईट   ३. पॅम्प (30 × ०.५५)
 ४. लाईफ जॅकेट   ५. लाईफ बोया

उपरोक्त सर्व सामुग्री खालील तालुक्याच्या स्थापन करण्यात आलेल्या पथकाकडे उपलब्ध
 † ०७६६

गावांचे नांव	नियंत्रक कर्मचारी	तहसिलदार यांचे पध्दवनी क्रमांक
† ०७६६		
सुकळी, रसुलपुर, पेठ अमरावती, तारखेडा, भानखेडा बु., भानखेडा बु., मोगरा, कस्तुरा, हातला, अंजनगाव बारी, पार्डी, उदखेड, अन्हाड कुन्हाड, वडगाव जिरे, बडनेरा, लोणटेक, रायपुर, मोरांगणा, रेवसा, ओ-नरखेडा, कठोरा बु., गोपाळपुर, टाकळी जहा., पिप्री, वाळकी, अंगोळा, रामगाव, पिंपळखुटा, वडगाव माहोरे, बोरगाव, इंधला, राजुरा, मासोद, परसोडा, घातखेडा, नांदगाव पेठ, कठोरा गांधी, शेवती जहा., पिपर विहीर, जळका शहापुर, रोहणखेडा, दोनद, फाजलापुर, पर्वतापूर, देवरा, ब्राम्हणवाडा भ., शिराळा, यावली शहीद, देवरी, सावंगा, वाघोली, वलगाव, नया अकोला, कुड सर्जापुर, कामुंजा, वनाससी, नांदुरा बु., सालोरा बु., आमला, टेंभा, थुगांव, धानोरा कोकाटे	Y000SB / 0000BA0 पाटील/ कोतवाल	0721- 2674360
भातकुली		
आसरा, रुणमोचण, नांदेड खुर्द, जसापुर, बुधागड, मधलापुर, भातकुली, कानफोडी, दाऊतपुर, दाढी, पेढी, बहादरपुर, गणोजा देवी, गणोरी, निभा, नारायणपुर, कुष्णापुर, शिवापुर, वासेवाडी, अळणगाव, सावरखेडा, ततारपुर, हातुर्णा / सातुर्णा, गोपगव्हाण, कुंडखुर्द, गौरखेडा, खोलापुर भाग - १ पांढरी, नावेड, काकरखेडा, विशी, निरुळगंगामाई, वाकी रायपुर, वाठोडा शु., मलकापुर	Y000SB / 0000BA0 पाटील /कोतवाल	0721- 2662124
०७६६		
मोर्शी, हिवरखेड, दापोरी, पाळा, उदखेड, खोपडा, लाडकी, बोडणा, नया वाठोडा, खेड, येवती, लिहीदा, कोळविहीर, सिंभोरा, तुळजापुर, निंभाणा, ३०००००, आष्टगांव, मायवाडी, बेलोना, उमरखेड, भाईपुर, काटपुर, अडगांव, पातुर, मंगरुळ, येरला, पार्डी, नशिरपुर, दुर्गवाडा, दहसुर, चि.सावंगी, पिंपरी, गणेशपुर, पोरगव्हाण, काटसुर, रिध्दपुरा १०, ०० ०	Y000SB / 0000BA0 पाटील/ कोतवाल	07228- 222236

<p style="text-align: center;">श्री ५ ü</p> <p>वरुड, तिवसा घाट, वाडेगाव, राजुराबा जार, अमडापूर, गाडेगाव, काटी, रवाळा, जरुड, मांगरुळी, पेटमांगरुळी, एकदरा, पुसली, घोराड, लिंगा, हातुर्णा, अ. भापकी, पवणी, आमनेर, वडाळा, बेसखेडा, कुरळी, वाठोडा, सावंगी, चांदस, उदापुर, बहाडा, गव्हाणकुंड, पुसला, वावरुळी, काचुर्णा, पळसवाडा, बेनोडा, लोणी, करजगाव, सावंगा, चिंचरगव्हाण, मोरचुंद,मालखेड, खडका, मंमदापुर,-गोलंबा, जामगांव, बारगाव, बेलोरा, मलकापूर, धनोडी, शे.घाट, डवरगाव, टेंभुरखेडा, बाबुळखेडा</p>	<p>Y0>00ŠB / 00>0BA0 00™B>0/ कोतवाल</p>	<p>07229- 232144</p>
<p style="text-align: center;">00Bü0-0 ü</p> <p>जावरा, मार्कडा, गौरखेडा, चिंचोली, देऊरवाडा, काजळी, कोदोरी, पिंपरी, निभोरा, पिंपळखुटा, कुरळ पुर्णा, फुबगाव, दहिगाव पुर्णा, विरुळ पुर्णा, हिरुर पुर्णा, सर्फाबाद, तुळजापूर गढी, बेलुरा, राजना, तळणी पुर्णा, कविठा बु., शिरजगाव कसबा, वाठोडा, चिंचोली काळे, तळेगाव मोहना, कुन्हा.</p>	<p>Y0>00ŠB / 00>0BA0 पाटील/कोतवाल</p>	<p>07227-243207</p>
<p style="text-align: center;">† 000ü</p> <p>रासेगांव, येवता, शंकरपूर, रावळगांव, असदपूर, रंगार वासणी, वासणी.खु. सावळी बु., सावळी खु., हिवरा, खु., येलकी, खैरी, वासणी बु., दोनोडा, वडगांव खु., कोल्हा, धोतरखेडा, गौरखेडा, कांडली, धामनगांव, सालेपूर, मल्हारा, गोडविहिर, वडगांव फत्तेपुर, आरेगांव, वाल्मीकपूर, भिलोना, कोपरा, हरम, खांजमानगर, सावळी ०0, 0, 000ü 000ü घोडगांव, अंबाडा कंडारी, भुगांव, जवडी, कविठा बु., खेलतपमाळी, रायपूरा, बोरगांव पेट, बोरगांव तळणी, रामापूर बेलज, नरसिंगपूर, काकडा, सावळापूर, टोगलाबाद, येसुर्णा, चमक खु, चमक बु., सुरवाडा, चौसाळा, निजामपूर, बोरगांव दोरी, बोपापूर</p>	<p>Y0>00ŠB / 00>0BA0 पाटील/ कोतवाल</p>	<p>07223- 250007</p>
<p style="text-align: center;">चिखलदरा</p>		
<p>सदर तालुक्यातील सर्व गावे पहाडी क्षेत्रातील † 00>यामुळे पुर बाधीत गावांची संख्या निरंक आहे.</p>	<p>Y0>00ŠB / 00>0BA0 पाटील/ कोतवाल</p>	<p>07220-230223</p>
<p style="text-align: center;">धारणी</p>		
<p>धारणी, हरिसाल (फैलढाणा), कळमखार, नारवाटी, धुळघाट गडगा, गोंडवाडी, बाबंदा</p>	<p>Y0>00ŠB / 00>0BA0 पाटील/ कोतवाल</p>	<p>07226- 224223</p>

“कौशिकी, अशोक”		
जवळा, धोत्रा, मोगरा, बग्गी, मांजरखेड दानापुर, घुईखेड,	Y0>00SB / 00>0BA0 पाटील/ कोतवाल	07222- 254021
धामणगांव रेल्वे		
विरुळ रोंघे, अशोक नगर, अंजनसिंगी, तरोडा, मंगरुळ दस्तगीर, आष्टा, निंभोरा राज, कळाशी, सोनेगांव खर्डा, दत्तापुर, पेटरघुनाथपुर, वसाड, तळेगांव दशासर, निंबोली, निंभोरा बोडखा, गुंजी, वाघोली, वकनाथ, पिंपळखुटा, चिंचोळी, Y0>00SB / 00>0BA0 शिदोडी, येरली, वरुड बगाजी, नायगांव, दिघी महल्ले, गोकुळसरा	Y0>00SB / 00>0BA0 पाटील/ कोतवाल	07222-237330
शिवगाव		
भिवापुर, बोर्डा, हुसेनपुर, चेनुष्टा, शिदवाडी, कुन्हा, दुर्गवाडा, सालोरा बु., वाठोडा खुर्द, वन्हा, घोटा, शेंदुरजना खुर्द, मारडी, अनकवाडी, मालधूर, रघूनाथपुर, गोदरी (नमस्कारी), ईसापुर, भारवाडी (जुनी), चांदुर ढोरे, गुरुदेवनगर, शिवणगाव (फत्तेपुर), श्वरजगाव मो., मोनरी, शेंदोळा खुर्द, फत्तेपुर (जा.), जावरा, वरखेड, दापोरी खुर्द, सासी, वरुडा, वणी, ममदापुर, सुलतानपुर, काटसुर, सातरगाव, तळेगाव ठाकुर, तिवसा, डेहणी, तारखेड, उंबरखेड, निंबोली देलवाडी, धामंत्री, कौंडण्यपूर, धारवाडा, भोंबोरा, शेंदुरजना बु., शेंदोळा बु,	Y0>00SB / 00>0BA0 पाटील/ कोतवाल	07225- 252044
नांदगाव खंडे.		
मंगरुळ चव्हाळा, ढेंगाळा, संग्रामपुर, ढवलसर, कुंभुगुंड, जगतपुर, पापळ, साखरा, धामक, बेलोरा, धानोरा शिक्रा, सिध्दनाथपुर, चाकोरा, निमसवाडा, जयसिंगा, खेडपिंपरी, देऊळगव्हाण, मिरर्जापुर, माहूली चोर, शिरपुर, एरंडगांव, शेलुनटवा, कोदोरी, मोरगांव,	Y0>00SB / 00>0BA0 पाटील/ कोतवाल	07221-222644
सांगवा		
सांगवा, घडा, शिवार खेड, बेंबळा बु., बेंबळा खु., खल्लार, चंद्रपुर, नालवाडा, मै. मोचडा, बेलोरा, स्नानपुर चिपडी, रामगाव, कोळंबी, नरदोडा, कान्होली, माहुली, बाभळी, बनोसा, दर्यापुर, गोळगाव, घामोडी, टोंगलाबाद, लासुर, 1>A0'0'0, "00>0000, x0>0'0'0, x0>0000, x0>0'0'0, 30>0'0'0, मार्कडा, उपराई, डोंगरगाव, शिंगणापुर, नांमडी, शिरजदा, भुजवाडा, टाकळी, रामतिर्थ, लेहेगाव, नाचोना, खुर्ताबाद, उमरीम, येवदा, पिंपळोद, जैगपुर, भामोद, सुकळी	Y0>00SB / 00>0BA0 पाटील/ कोतवाल	07224- 234234

अंजनगाव सूर्जी		
हुसेनपूर खोडगांव, अंजनगांव, सूर्जी, हंतोडा, विहीगांव, मुन्हा बु, वरड खुर्द, चिंचोली बु, चिंचोली बु, रहिमापूर, कोकडा, देऊळगांव, पाजलापूर, ब्राम्हणवाडा खासपूर, मलकापूर सैय्यदगांव, लाखनवाडी, कोतेगांव, रामपूरा, डोंबाळा, नारायण खुर्द, एकलारा, पिंपळगव्हाण, रत्नापुर जोगडा, चिंचोली सिंगणी, जवळा बु, जवळा बु, कसबेगव्हाण, सौदपूर औरंगपूर, सातेगांव, गावंडगाव खु, गावंडगाव बु, हिंगणी, निमखेड बा, हिरापूर, खिराडा, अडगांव खाडे, हसनपूर पाडी, भंडाराज, कारला, तुतखेड, कुंभारगांव, कुंभारगांव, निंबारी, हयापूर, खिरगव्हाण समशेरपूर, सौदापूर, टाकरखेडा मोरे, कापुसतळणी, नारायणपूर, बोरगांव, धनेगांव, कमळापुर तरोडा, सोनगांव, पोही, दहिगांव बु. दहिगांव खु, पांढरी खा.,	Y000SB / 0000BA0 पाटील/ कोतवाल	07224- 242074

४. प्रमाणीत कार्यपध्दती तयार करणे

जिल्ह्यातील विविध शासकीय विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यांना व्यवस्थापनाचे महत्व समजावून देणे, तसेच त्याच्या जबादा-या व कर्तव्ये यांची जाणीव व स्पष्टता यावी, विविध शासकीय विभागांना परस्परांशी समन्वय साधता यावा या साठी प्रमाणीत कार्य पध्दती तयार करण्यात आली आहे

२. प्रभावी संपर्क यंत्रणा उभी करणे.

अ. जिल्हा नियंत्रण कक्ष

जिल्हा नियंत्रण कक्ष शासन निर्देशानुसार २४ तास दिवस ०९:०० ते १७:०० व २४ तास दिवस ०९:०० ते १७:००
दुरध्वनी क्रमांक २६६२०२५ २६६०१६६ २६६०१६६

कर्तव्ये - १. जिल्हा नियंत्रण कक्ष, जिल्हा - नाडे उन्मळून पडणे, रस्ते अपघात, औद्योगिक व रासायनिक अपघात, वादळ, भुकंप, आग, साथीचे रोग, याबाबतची माहिती जिल्हयाच्या विविध भागातून प्राप्त नाल्यानंतर जिल्हाधिकारी, निवासी उपजिल्हाधिकारी, उपविभागीय अधिकारी व सर्व तहसिलदार यांना देणे.

२. जून ते ऑक्टोबर या कालावधीत पाटबंधारे विभाग, जिल्हातील सर्व धरणांवर बारीक लक्ष ठेवून असेल. व वेळोवेळी धरण्यातील पाण्याची पातळीची माहिती देणे.

३. पूर काळात परिस्थितीनुसार विविध विभागांशी संपर्क साधणे या विभागामध्ये माहितीची देवाणघेवाण करणे. आपतकालीन परिस्थिती उद्भवल्यास अल्पकाळात योग्य ती कार्यवाही सुरु करणे. तसेच नागरीकांना आवश्यक माहिती पुरविणे.

-नाल्यानंतर *००॥६॥ अधिकारी, निवासी उपजिल्हाधिकारी, उपविभागीय अधिकारी व सर्व तहसिलदार यांना देणे.

२. जून ते ऑक्टोबर या कालावधीत पाटबंधारे विभाग, जिल्हातील सर्व धरणांवर बारीक लक्ष ठेवून असेल. व वेळोवेळी धरण्यातील पाण्याची पातळीची माहिती ०६ ००/०३००.

३. पूर काळात परिस्थितीनुसार विविध विभागांशी संपर्क साधणे या विभागामध्ये माहितीची देवाणघेवाण करणे. आपतकालीन परिस्थिती उद्भवल्यास अल्पकाळात योग्य ती कार्यवाही सुरु करणे. तसेच नागरीकांना आवश्यक माहिती पुरविणे.

जिल्हाधिकार्यांच्या नियंत्रणाखाली जिल्हा नियंत्रण कक्ष हे पर्यवेक्षण / निरीक्षण, समन्वय, आपत्ती व्यवस्थापनाची अंमलबजावणी यांचे मुख्य केंद्र असेल.

ब) आपत्ती काळामध्ये उपयोगात येणारे नियंत्रण कक्षाचे अत्यावश्यक दूरध्वनी क्रमांक

नियंत्रण कक्ष	अधिकारी	दूरध्वनी क्रमांक
जिल्हाधिकारी कार्यालय, † ०, ००/०३	ACB.मोहन पातुरकर निवासी उपजिल्हाधिकारी	0721-2662493 9422747777
जिल्हा पोलीस अधिक्षक कार्यालय	ACB.लख्मी गौतम जिल्हा पोलीस अधिक्षक	0721- 2662007/2664800 9823963333
जिल्हा परिषद कार्यालय, † ०, ००/०३	ACB.सुनिल पाटील, मुख्य कार्यकारी अधिकारी	0721- 2662926 9604814840
महानगर पालिका कार्यालय, अमरावती.	श्री.वि.गो. अवघड उपायुक्त, मनपा श्री भुषण पुसतकर, जनसंपर्क अधिकारी, मनपा ACB."००००- अग्नीशमन अधिक्षक	0721-2566122 9420486946 0721 - 2576426 9403081540 9403081517
सार्वजनिक बांधकाम विभाग, अमरावती.	ACB.अमरावती •००-००, कार्यकारी अभियंता	0721- 2662542 9403043123 0721-2660500 2662116
पाटबंधारे विभाग, † ०, ००/०३. ०	ACB.उ.ज.क्षीरसागर कार्यकारी अभियंता	0721 - 2662319 9422156754

वितरण कं., अमरावती.	कार्यकारी अभियंता (ग्रामीण) कार्यकारी अभियंता (ग्रामीण)	0721-2661911 7875763014 0721- 2663669 7875763015
होमगार्ड कार्यालय, पोलीस	जिल्हा समादेशक होमगार्ड तथा पोलीस अधीक्षक	0721-2662930 9922004400
अग्नीशामक, दल, मनपा पोलीस	अधिक्षक, अग्नि शमन दल, मनपा	0721- 2576426 101 9403081517
जिल्हा आरोग्य अधिकारी, पोलीस	एन.एन. भालेराव, आरोग्य अधिकारी, पोलीस	0721- 2662591 9423034199
जिल्हा अधिक्षक, कृषी अधिकारी, अमरावती.	जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी	0721- 2667580 9423064000
जिल्हा पशु संवर्धन अधिकारी, अमरावती.	पशु संवर्धन, अधिकारी	0721-2662326 9421743900
जिल्हा सामान्य रुग्णांकरिता, पोलीस	अरुण राऊत, जिल्हा शल्य चिकित्सक	0721-2663340 9421334077
भुजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, जिल्हा परिषद, पोलीस	भुजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा	0721-2662433 9421540203

क. पाटबंधारे विभाग आपतकालीन संपर्क

अधिकार्यांचे नांव	पदनाम	दुरध्वनी क्रमांक
अ.ज.क्षीरसागर,	कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, पोलीस	2662319 9422156754
अ. उ. व. ध. धरण	कार्यकारी अभियंता, उर्ध्व वर्धा धरण	2660541 9403455501
अ.दि.छ.रामटेके	कार्यकारी अभियंता, यांत्रिकी विभाग	2662449 9403613571

>ü आपतीकाळात शासनास पुर परिस्थितीचा दैनंदिन अहवाल पाठविण्यासाठी पूर्वनियोजन व व्यवस्था.

पुराची तत्कालीन स्थिती दररोज राज्य शासनास, विभागीय आयुक्त तसेच नागरीकांना माहिती पुरविण्यासाठी जिल्हा व तालुकास्तरावर नियोजन करण्यात आले आहे.

अ.क्र.	अधिका-यांचे नांव	पदनाम	कार्यालय	निवास	दूरध्वनी
1.	ACB. मोहन पातुरकर	निवासी उपजिल्हाधिकारी,	2662493	2660166	9421747777
2.	ACB. एस.आर. बगळे	तहसीलदार, भातकूली	2674360	2530823	9422810878 9421467800
3.	ACB. आर. ए. लंके	तहसीलदार, भातकूली	222044	222043	9422917117
4.	ACB. अमीतकुमार मुळे	तहसीलदार, भातकूली	2662124	2553129	8975238546
5.	ACB. सुनीलकुमार मुळे	तहसीलदार, भातकूली	234234	234274	9422957117 9423847149
6.	ACB. ए. ए. लंके	तहसीलदार, भातकूली	242074	242014	9422917121
7.	ACB. ए. ए. लंके	तहसीलदार, भातकूली	250007	220306	9422958911
8.	कु. शिल्पा एस. बोबडे	तहसीलदार, भातकूली	243207	243203	9923421470
9.	ACB. अनिरुध्द बक्षी	तहसीलदार, भातकूली	222236	222012	9422917118
10.	ACB. ए. ए. लंके	तहसीलदार, भातकूली	232144	232148	9422917119
11.	ACB. सुनीलकुमार मुळे	तहसीलदार, भातकूली	254021	254073	9422917116
12.	ACB. एस. एम. मलिंगे (तहसीलदार)	तहसीलदार, भातकूली	237330	202524	9422917124
13.	ACB. सुनीलकुमार मुळे	तहसीलदार, भातकूली	222644	222643	9422835480
14.	ACB. संतोष पि. कणसे	तहसीलदार, धारणी	224223	224214	9422917122
15.	ACB. के. डब्ल्यु. बागडे (तहसीलदार)	तहसीलदार, चिखलदरा	230223	230242	9422917123

५. प्रतिबंधात्मक व नियंत्रणात्मक उपाय

➤ धरणाच्या पाण्याच्या विसर्गाबाबत समन्वय साधण्यासाठी पूर्वनियोजन व व्यवस्था करणे.

या विभागाचे अधिनस्त असणारे संपूर्ण पाटबंधारे प्रकल्पाचे पाणलोट क्षेत्रात पडणारा पाटबंधारे तसेच धरणात वाढणाऱ्या पाण्याची पातळी, पूर पातळी, धरणाची सुरक्षीतता या सर्वांवर सतत लक्ष ठेवून संबंधीत यंत्रणेना आवश्यक माहिती वेळोवेळी पुरविण्यासाठी खालील अधिकारी नियंत्रण प्रमुख राहतील.

पाटबंधारे प्रकल्पाचे नियंत्रण अधिकारी

अ.क्र ॥	धरण/प्रकल्पाचे नांव	अधिकाऱ्याचे नांव	संपर्क	
			कार्यालय	फोन
1)	सिंभोरा, पाटबंधारे	1) आ. आ. कार्याकारी	0721-2660541	9403455501
		2) आ. आ. उप कार्याकारी	07228-200500	9404061230
		3) श्री.नि.बा.तुपटकर, शाखा अभियंता	0721-2662319	9850857971
2)	पुर्णा मध्यम प्रकल्प, ता. पाटबंधारे	1) आ. आ. कार्याकारी अभियंता	2662288	9403455501
		2) आ. आ. उप कार्याकारी	07223-221322	9850736684
		3) श्री.महाकाळकर अधिकारी	07223-221322	7588090014
3)	चंद्रभागा प्रकल्प, ता. पाटबंधारे	1) आ. आ. कार्याकारी	2662288	9403455501
		2) श्री.महाकाळकर अधिकारी	07223-221322	9420519897
		3) आ. आ. उप कार्याकारी	07223-221322	
5)	शहानुर प्रकल्प, ता. अंजनगाव	3) आ. आ. उप कार्याकारी शाखा अभियंता	0721-2662319	8806662201

6)	<p>आर.गड, लघु प्रकल्प, ता. "आर.गड" तालुका</p>	<p>1) आर.क्षीरसागर कार्यकारी †×३०००००</p> <p>2) आर.श्रीरसागर उप वि.अधिकारी</p> <p>३) श्री.पेठेकर शाखा अभियंता</p>	<p>07223-221322</p> <p>07223-221322</p> <p>0721-2662319</p>	<p>9422156754</p> <p>9420127597</p> <p>9403455501</p> <p>9850736684</p>
7)	<p>सपन प्रकल्प, YCO. † "आर.गड" तालुका</p>	<p>1) आर.†×३००००० कार्यकारी</p> <p>2) आर.आर.गड उप वि.अधिकारी</p> <p>३) श्री.पी.यु.इंगळे शाखा अभियंता</p>		<p>8806662201</p> <p>9423421627</p>
		<p>1) आर.श्रीरसागर, कार्यकारी †×३०००००</p> <p>2) आर.†×३००००० उप वि.अधिकारी</p>		

6. आर.गड तालुका

1. आर.गड तालुका देवण्यासाठी पूर्व नियोजन व व्यवस्था करणे.

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि. यांना वीज पुरवठा सुरक्षित व देवण्याबाबत जिल्हास्तरावरून सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

- पाण्याखाली जाणारे ट्रान्सफार्मर्स व पंपींग स्टेशन सुरक्षित उंचीवर उचलून देवणे.
- पॉवर हाऊसेस व इतर वीज पुरवठ्याबाबतचे साहित्य सुरक्षित राहावे या बाबतची तपासणी वेळोवेळी करणे.

- वीज पुरवठ्याबाबत चौकशी करण्यासाठी वृत्तपत्रातून दूरध्वनी क्रमांक प्रकाशित करणे.

संपर्क यंत्रणा

अ.क्र.	अधिका-यांचे नांव	पदनाम	कार्यालय	दूरध्वनी क्रमांक
1.	श्री. अ. अ. अ. अ.	अधिक्षक अभियंता	2663655	7875763222
2.	श्री. भगत	अधिक्षक अभि. सं. आ. आ.	2661305	
3.	श्री. अ. अ. अ. अ.	का. अ. (अ. अ. अ. अ.) विभाग	2661911	7875763742
4.	श्री. अ. अ. अ. अ.	उप. का. अ. शहर विभाग	2661705	7875376168
5.	श्री. अ. अ. अ. अ.	का. अ. ग्रामिण विभाग	2663669	7873763014
6.	श्री. यु. बी. वानखडे	उप. का. अ. शह. वि. क्र 2		7875763809
7.	श्री. श्रृंगारे	उप. का. अ. शह. वि. क्र 3		7875394130
8.	श्री. एन. टी. चौधरी	का. अ. मोर्शी		
9.	श्री. अ. अ. अ. अ.	का. अ. मोर्शी	222207	7875763017
10.	श्री. आर. के. गिरी	का. अ. अचलपूर	220006	7875763016
11.	श्री. अ. अ. अ. अ.	कॅम्प, अमरावती	2662467	7709150181
12.	कंट्रोल रुम	विद्युत भवन	2663640	7875763873

२. आपत्ती काळात पाणीपुरवठा सुरळीत ठेवण्यासाठी नियोजन.

या बाबत महाराष्ट्र जीवन प्राधीकरण, प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजना, जिल्हा परिषद ग्रामीण पाणीपुरवठा विभाग, महानगर पालीका, नगर पालिका तसेच तहसिलदार, गटविकास अधिकारी यांना जिल्हा स्तरावरून सूचना देण्यात आल्या आहेत.

संपर्क यंत्रणा

ठिकाण	पदनाम	संपर्क
श्री. अ. अ. अ. अ.	श्रीमती एस. एल. बॅनर्जी (अ. अ. अ. अ.) अधिक्षक अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधीकरण, श्री. अ. अ. अ. अ.	0721-2665692 0721-2663235 9970057647

† ०, ०/०/०/०	ACB. <. २०B. सोनार, उप विभागीय † ×०Q/०००, ०/००, ०/०/०/०/० जीवन प्राधीकरण, † ०, ०/०/०/० ; ०/०/०/०	0721-2663341 9604503450
† ०, ०/०/०/०	ACB. ३०३०, ० कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधीकरण, अमरावती ग्रामीण	0721- 2551303 9822742402
×०/०/०/० ०, ०/०/०/०	श्री.के.टी.उमाळकर, का.अ.ग्रामीण पाणी पुरवठा	0721- 2665942 9922148630

**महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ यांचे दुरध्वनी क्रमांक
महाराष्ट्र राज्य रस्ते परिवहन महामंडळ**

†. क्र.	अधिका-यांचे नांव	पदनाम	कार्यालय	निवास	००००/००
1	ACB. <. २०B. ०/०/०/०	प्रादेशिक व्यवस्थापक	2662111	2552605	9890587630
2	ACB. आर. यु. अडोकार	विभागीय नियंत्रक	2662285	2566780	9763216457
3	ACB. <. ×०. ×०/०/०/०	विभागीय वाहतूक † ×०.	2660300		9420182745

७. आरोग्य सुविधा पुरविण्यासाठी पूर्व नियोजन व व्यवस्था

आपत्तीकाळात तात्काळ आरोग्य सुविधा पुरविण्याच्या दृष्टीकोनातून रोगराईला प्रतिबंध करण्यासाठी तसेच आपत्तीग्रस्तांना प्रथमोपचार मिळण्याच्या दृष्टीने जिल्हास्तरावर असलेल्या आरोग्य विभागाची माहिती खालील प्रमाणे आहे.

† ०, ०/०/०/० शहर व जिल्ह्यातील शासकिय रुग्णालयांची यादी व दुरध्वनी क्रमांक

अ.क्र.	रुग्णालयाचे नाव	०/०/०/०	दुरध्वनी क्रमांक
1)	जिल्हा सामान्य रुग्णालय, † ०, ०/०/०/०	1) डॉ. अरुण राऊत, ×०/०/०/० शल्यचिकित्सक	0721- 2663340/ 2662040 9421334077 0721- 2663337
		2) > ०/०/०/०. बी. देशमुखां निवासी वैद्यकिय † ×०/०/०/०/०/०	9420406926 0721- 2663336 9423124973
		३) डॉ. निकम,	

		वैद्यकिय अधिक्षक	
2)	रुग्णालय, †	डॉ. पारीख वैद्यकिय अधिक्षक	2663255 9922476167
3)	उप जिल्हा रुग्णालय, †	> जाकीर, (P), वैद्यकिय अधिक्षक	07223-251990 9422159752
4)	उप जिल्हा रुग्णालय, मोर्शी	> म, वैद्यकिय अधिक्षक	07228-222335 9730616918
5)	उप जिल्हा रुग्णालय, दर्यापूर	> टी.बी.भिलावेकर, वैद्यकिय अधिक्षक	07224-234130 8975483340
6)	ग्रामीण रुग्णालय, अंजनगांव †	डॉ. सोळंके, वैद्यकिय अधिक्षक	07224-242413 9823818896
7)	ग्रामीण रुग्णालय, चांदूर रेल्वे	> लीना, वैद्यकिय अधिक्षक	07222-254265 9421737199
8)	ग्रामीण रुग्णालय, चांदूर †	डॉ. वानखडे, वैद्यकिय अधिक्षक	07227-243336 8805996157
9)	ग्रामीण रुग्णालय, चिखलदरा	> †, वैद्यकिय अधिक्षक	07220-230252 9881619190
10)	ग्रामीण रुग्णालय, वरुड	> †, (P), वैद्यकिय अधिक्षक	07229-233578 9623473525
11)	ग्रामीण रुग्णालय, धामणगांव †	डॉ. तीखे, वैद्यकिय अधिक्षक	07222-238964 9860383502
12)	ग्रामीण रुग्णालय, तिवसा	> शुभांगी नरवाडे, वैद्यकिय अधिक्षक	07225-252053 8275419073
13)	ग्रामीण रुग्णालय, चुर्णी	डॉ. टेकाडे, वैद्यकिय अधिक्षक	07220-204101 8956444483
14)	ग्रामीण रुग्णालय, नांदगांव खंडेश्वर	डॉ. भगत, वैद्यकिय अधिक्षक	07221-222725 8888822479
15)	उप जिल्हा रुग्णालय, धारणी	> जावरकर, वैद्यकिय अधिक्षक	07226-224266 9021049600

जिल्ह्यात १४ तालुके व या ठिकाणी आरोग्य विभागाचे अधिपत्याखाली खालीलप्रमाणे प्राथमिक आरोग्य केंद्रे आहेत.

Sr. No.	Block	Sr. No.	Primary Health Center Name	Phone No.
1	AMRAVATI	1	Walgaon	0721-2386132
		2	Shirala	0721-2710050
		3	Anjangaon bari	0721-2385300
		4	Mahuli ja.	0721-2710045
2	BHATKULI	5	Bhatkuli	0721-2389302
		6	Kholapur	0721-2679677
		7	Ashti	0721-2383001
3	DARYAPUR	8	Amla (endly)	07224- 275122
		9	Yeoda	07224-237014
		10	Ramtirth	07224-232051
		11	Chandrapur	07224-232555
4	ANJANGAON SURJI	12	Kokarda	7224-233396
		13	Sategaon	7224-224003
		14	Kapustalni	7224-244004
5	ACHALPUR	15	Dhamangaon Gadhi	07223-225989
		16	Patrot	07223-260742
		17	Yesurna	07223-202305

6	CHANDUR BZ.	18	Asagaon purana	07227-200315
		19	Karjgaon	7227-225471
		20	Bramhanwada Thadi	7227-2531583
		21	Talwel	7227-202420
7	MORSHI	22	Ambada	07228-234023
		23	Hiwarkhed	07228-245249
		24	Khed	07228-202700
		25	Nerpenglai	07228-227452
		26	Vichori	07228-228858
8	WARUD	27	Amner	07229-245065
		28	Pusala	07229-242055
		29	Shendurjana Ghat	07229-238499
		30	Rajura Bazar	07229-233071
		31	Loni (warud)	07229-203407
9	TIWASA	32	Mardi	07225-245010
		33	Kurha	07225-225240
		34	Talegaon Thakur	07225-277074
10	DHAMANGAON RLY.	35	Talegaon Dashasar	07222-232260
		36	Anjansingi	07222-231272
		37	Mangarul Dast.	07222-230466
		38	Nimboli	07222-203944
11	CHANDUR RLY.	39	Amla vishvesar	07222-200802
		40	Palskhed	07222-259740
12	NANDGAON KH	41	Mangrul Chavala	07221-221200
		42	Papal	07221-226175
		43	Loni Takli	07221-224191
		44	Satergaon	07221-202137
		45	Dhamak	07221-229011
13	CHIKHALDRA	46	Salona	7220-202059
		47	Tembrusonda	7220-202072
		48	Semadoh	7220-202073
		49	Hatatru	7220-204058
		50	Katkumbha	7220-225161
14	DHARANI	51	Kalamkhar	07226-202097
		52	Sadrabadi	07226-233101
		53	Harisal	07226-202099
		54	Bijudhawadi	07226-233348
		55	Bairagad	07226-202098
		56	Dhulghat Rly	07226-202506

८. लोकसहभाग

स्वयंसेवी संस्थांच्या समन्वयासाठी व सहभागासाठी पूर्वनियोजन व व्यवस्था

आपत्ती काळात स्वयंसेवी संस्थांचा व संघटनांचा सहभाग मोलाचा ठरतो. शोध व सुटका मोहीम , मनुष्य व पशू छावण्याची उभारणी मोठ्या प्रमाणात मिळणाऱ्या मदतीचे वितरण करणे या सारख्या अनेक बाबतीत स्वयंसेवी संस्था, संघटना महत्वाच्या भूमिका पार पाडू शकतात. यासाठी सर्व तालुका स्तरावर तयार करण्यात आलेल्या प्रमाणित अंमलबजावणी कार्यपध्दती मध्ये तालुका स्तरावरील अशासकीय संस्थांची माहिती संकलीत करून ठेवण्यात

९. जीवन

९. जीवनावश्यक वस्तूंचा गरजेनुसार साठा करणे.

- जिल्हा व तालुका स्तरावरील शासकीय गोदामात पर्जन्य काळात भरपूर धान्य साठा ठेवावा.
- आण्णबाणीची परिस्थिती उद्भवल्यास साठा उपलब्ध करून देण्यासाठी वाहन व मनुष्यबळाची व्यवस्था जिल्हा व तालुका स्तरावर करून ठेवावी.
- गहू, तांदुळ व केरोसीन साठा तालुका, गांव स्तरावर उपलब्ध ठेवावा. त्याचे योग्य सनियंत्रण ठेवणे व वाटपात पारदर्शकता ठेवणे या बाबत नियोजन करावे.
- जीवनावश्यकता भासल्यास फुड पॅकेटचे व्यवस्थेबाबत नियोजन करून ठेवावे.

संपर्क यंत्रणा

ठिकाण	अधिकारी	संपर्क
† ०, ०/०/०/० × ०/०/०	ACB. खुशालसिंग परदेसी अप्पर जिल्हाधिकारी, अमरावती	0721-2662942 9420499666
† ०, ०/०/०/० × ०/०/०	ACB. डी.के. वानखडे, जिल्हा पुरवठा अधिकारी, † ०, ०/०/०/०	0721-2662784 9423422366
† ०, ०/०/०/० ; ०/०/०/०	ACB. ०/०/०/० अन्नधान्य वितरण अधिकारी	0721- 2663090 9422868550
अमरावती ग्रामीण	तहसिलदार / निरीक्षण अधिकारी / पुरवठा निरीक्षक, तहसिल कार्यालय, अमरावती.	0721- 2674360 9422810878
भातकुली तालुका	तहसिलदार / निरीक्षण अधिकारी / पुरवठा निरीक्षक, तहसिल कार्यालय, भातकुली	0721- 2662124 8975238546

नांदगांव खंडेश्वर तालुका	तहसिलदार / निरिक्षण अधिकारी / पुरवठा निरिक्षक, तहसिल कार्यालय, नांदगांव खंडेश्वर	07221-222644 9422835480
तिवसा तालुका	तहसिलदार / निरिक्षण अधिकारी / पुरवठा निरिक्षक, तहसिल कार्यालय, तिवसा	07225- 222044 9422917117
मोर्शी तालुका	तहसिलदार / निरिक्षण अधिकारी / पुरवठा निरिक्षक, तहसिल कार्यालय, मोर्शी	07228-222236 9422917118
वरुड तालुका	तहसिलदार / निरिक्षण अधिकारी / पुरवठा निरिक्षक, तहसिल कार्यालय, वरुड	07229-232144 9422917119
चांदुर बाजार तालुका	तहसिलदार / निरिक्षण अधिकारी / पुरवठा निरिक्षक, तहसिल कार्यालय, चांदुर बाजार	07227-243207 8275027978
अचलपूर तालुका	तहसिलदार / निरिक्षण अधिकारी / पुरवठा निरिक्षक, तहसिल कार्यालय, अचलपूर	07223-250007 9422958911
अंजनगांव सूर्जी तालुका	तहसिलदार / निरिक्षण अधिकारी / पुरवठा निरिक्षक, तहसिल कार्यालय, अंजनगांव सूर्जी	7224-242074 9422917121
दर्यापूर तालुका	तहसिलदार / निरिक्षण अधिकारी / पुरवठा निरिक्षक, तहसिल कार्यालय, दर्यापूर	07224- 234234 9423847149
चिखलदरा तालुका	तहसिलदार / निरिक्षण अधिकारी / पुरवठा निरिक्षक, तहसिल कार्यालय, चिखलदरा	7220-230223 9422917123
धारणी तालुका	तहसिलदार / निरिक्षण अधिकारी / पुरवठा निरिक्षक, तहसिल कार्यालय, धारणी	07226-224223 9422917122
चांदुर रेल्वे तालुका	तहसिलदार / निरिक्षण अधिकारी / पुरवठा निरिक्षक, तहसिल कार्यालय, चांदुर रेल्वे	07222-254021 9422917116
धामणगांव रेल्वे	तहसिलदार / निरिक्षण अधिकारी / पुरवठा निरिक्षक, तहसिल कार्यालय, धामणगांव रेल्वे	07222-237330 9422917124

२. पुरग्रस्तांसाठी छावण्याचे पूर्वनियोजन व व्यवस्था

स्थलांतरीत पुरग्रस्तांना निवारा मिळावा, सुरक्षित व आरोग्यदायी वातावरणात त्यांना राहता यावे या दृष्टीकोनातून खालील उपलब्ध आश्रयस्थाने निश्चित करण्यात आली आहे. तालुका स्तरावर तयार करण्यात आलेल्या प्रमाणित अंमलबजावणी कार्यपध्दतीमध्ये संभावीत पुरग्रस्त गावांमध्ये त्या त्या गावातील उपलब्ध पर्यायी छावण्यांची यादी तयार करण्यात आलेली

आहे यात प्राधान्याने जिल्हा परिषद शाळा, इतर शाळा, खाजगी इमारती, गोडाऊन इत्यादीचा

३. जनावरांसाठी छावण्याचे व चाऱ्याचे पूर्वनियोजन व व्यवस्था.

गावच्या आपत्तीमध्ये पशूधनालाही धोका निर्माण होतो, चारा टंचाई, रोगराई यावरील नियंत्रणाकरिता संपर्क यंत्रणा.

पशुसंवर्धन विभाग

अ.क्र १	अधिका-यांचे नांव	पदनाम	कार्यालय	निवास	दूरध्वनी
1	डॉ. व. व. व.	प्रादेशिक पशुसंवर्धन	2673325	2574750	9579084301
2	डॉ. व. व. व.	पशुसंवर्धन	2662326	2662326	9421743900
3	डॉ. व. व. व.	पशुसंवर्धन	2662066	2662326	9403720501
4	डॉ. व. व. व.	पशुसंवर्धन	2662908	2662908	9890182894

प्रकरण २

विविध विभागांनी आपत्तीपूर्व व आपत्ती काळात करावयाची कामे

पाटबंधारे विभाग

- विभागातील मोठ्या प्रकल्पाच्या सांडव्यावर द्वार प्रचलणासाठी स्वयंचलीत संगणक प्रणाली बसविण्यात आली आहे, त्याद्वारे पूरनियंत्रण केल्या जाते. यासाठी पावसाळ्याचे कालावधीत मोठ्या प्रकल्पाचे ठिकाणी २४ तासाकरीता सहाय्यक अभियंता व इतर ४ कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करावी.
- पावसाळ्यापूर्वी मोठे व मध्यम तसेच विभागातील सर्वच प्रकल्पाची तातडीची दुरुस्ती करणे
- प्रकल्पाच्या दरवाजांची दुरुस्ती.
- नैसर्गिक पाणीसाठे, प्रकल्पाचे कालवे व सांडवे दुरु करणे.
- दोन मोठ्या प्रकल्पामध्ये समन्वय साधण्यासाठी बिनतारी यंत्रणा स्थापीत करणे.
- स्थानिक अधिकाऱ्यांकडून ते क्षेत्र पुर येण्यासारखे आहे किंवा नाही ते पहावे. त्या पुरा त्रुटींची पातळी इत्यादी विषयी माहिती करून घ्यावी.
- पुरा विषयी पूर्व सूचना संबंधीत लोकांना विशिष्ट यंत्रणाद्वारे तात्काळ देण्यात यावी .

महसूल, जिल्हा माहिती अधिकारी

- पुर परिस्थितीमध्ये काय करावे व काय करू नये या बाबत उपाययोजनांची जाणीव करण्याकरीता संभाव्य पुरग्रस्त गावातील स्थानिक लोकप्रतिनिधी, सेवाभावी संस्था व स्थानिक कर्मचारी यांना प्रशिक्षण द्यावे व स्थानिक प्रसिध्दी माध्यमाद्वारे सर्व स्तरावर माहिती पोहचेल या बाबत दक्षता घ्यावी.
- पूर काळात कमीतकमी मनुष्यहानी, पशुहानी व्हावी तसेच साधन संपत्तीचा कमीत कमी नाश व्हावा यासाठी आपत्ती विषयक माहिती लोकांपर्यंत पोहचवणे, लोकांमध्ये त्याच्याविषयी जागृती निर्माण करणे, प्रत्यक्ष आपत्तीला तोंड देण्यासाठी लोकांना प्रशिक्षण देणे व लोकांची मानसिक तयारी करण्याकरिता माहिती, शिक्षण व संपर्क मोहिम राबविणे.
- माहिती, शिक्षण व संपर्क मोहिमेद्वारे लोकांचा आपत्ती व्यवस्थापनातील सहभाग वाढवणे व आपत्तीविषयक अफवांना प्रतिबंध करणे. आकाशवाणी, दूरचित्रवाणी, वृत्तपत्रे या सारख्या माध्यमांद्वारे लोकांमध्ये आपत्तीविषयक जागृती करणे.

सार्वजनिक बांधकाम विभाग

- आपत्तीपूर्व दक्षता व आपत्तीनंतरची रस्ता दुरुस्तीची कार्यपध्दती आणि आवश्यक असेल तेथे सुरक्षित स्थलांतराचे मार्ग याबाबत सर्व अधिकाऱ्यांना माहिती देणे.
- मदत केंद्र व छावण्यासाठी उपयोगात आणता येतील अशा इमारती व जागा निश्चित करणे व अशा ठिकाणी पाणी पुरवठा व स्वच्छतेच्या यंत्रणांची व्यवस्था करणे.
- सुटका व मदतीसाठी आवश्यक साहित्याचा साठा करणे व आपत्ती काळात सूचना मिळताच अल्पकाळात हे साहित्य उपलब्ध होईल अशी पूर्वतयारी करणे. नादुरुस्त व - नुकसान -नालेल्या सुविधांची तात्पुरती दुरुस्ती करणे. उदा. वीज, पाणी, वाहतूक, पंपिंग, रस्ते, पूल, कालवे व सार्वजनिक इमारती.

उपविभागीय अधिकारी, तहसिलदार

- जिल्हा, तालुका व ग्राम स्तरावर पुर नियंत्रण समितीच्या बैठकी घेणे.
- जिल्हा व तालुकास्तरावर सर्व संबंधित शासकीय यंत्रणांशी संपर्क ठेवणे, संपर्क यंत्रणा सक्षम करणे.
- नियंत्रण कक्ष अद्यावत करून घेणे, प्रशिक्षित कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करणे.
- गावागावात बचाव पथक प्रशिक्षित करणे, स्थानिक साधनसामुग्रीत तपासणे, पुरबाधीत गावात बचाव कार्याची रंगीत तालीम घेणे.
- नियंत्रण कक्ष, त्याचा दुरध्वनी क्रमांक सतत २४ तास सुरु राहिल याची दक्षता घेणे.
- हवामान खात्याकडून सूचना प्राप्त नाल्यास त्वरीत जिल्हा, तालुका व ग्राम पातळीवर सूचना देणे.
- ग्राम पातळीवरील कर्मचाऱ्यास मान्सून काळात मुख्यालयी उपस्थित राहण्यास आदेशित करणे.
- महसूल, पोलीस, पाटबंधारे, जिल्हा परिषद व प्रसारमाध्यम यांचा योग्य समन्वय ठेवणे.
- नदिकाठावरील गावात पुरप्रतिबंधक समिती स्थापन करून त्यांच्या बैठका घेणे, स्थानिक लोकप्रतिनिधींचा सहभाग मिळविणे. विभागातील सर्व मोठ्या व मध्यम प्रकल्पावर बिनतारी यंत्रणा स्थापित करणे.
- आण्णिबाणीच्या परिस्थितीत आपदग्रस्तांचे स्थलांतर करण्यासाठी तलाठी, ग्रामसेवक, कृषी सहाय्यक, गृहरक्षक दल, पोलीस यांना सूचना देण्यात याव्यात.
- आपत्ती काळात ट्रक, टिप्पर व इतर साधन सामुग्री उपलब्ध करून देण्याबाबत जिल्हा, तालुका स्तरावर नियोजन करावे.
- आपादग्रस्तांसाठी सुरक्षित निवाऱ्याची ठिकाणे शोधून त्याची यादी तालुका व ग्राम स्तरावर ठेवण्यात आली आहे, ज्यायोगे त्यांना त्या ठिकाणी सुरक्षितरित्या ठेवता येईल. याबाबत तालुका स्तरावर नियोजन करून कृती आराखडा तयार करण्यात

यावा.

जिल्हा शल्य चिकित्सक - जिल्हा आरोग्य अधिकारी औषधी व आरोग्य पथके

- जिल्ह्यातील सर्व प्राथमिक आरोग्य केंद्रावर औषधीचा मुबलक साठा उपलब्ध असल्याबाबत खात्री करून घ्यावी.
- सर्व आरोग्य कर्मचाऱ्यांना व वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना मुख्यालयी सक्तीने राहण्याबाबत सूचना देण्यात याव्या.
- प्रत्येक आरोग्य केंद्रावर आरोग्य पथके तयार करण्यात यावीत.
- साथीच्या रोगावर नियंत्रण व उपाययोजना करण्याबाबत कृती आराखडा तयार करून ठेवावा.
- दूषित पाणी, कुंद व दमट हवामान, अस्वच्छता, मूलभूत नागरी सुविधांचा अभाव यामुळे पूरकाळात व पूर ओसरल्यानंतर मोठ्या प्रमाणावर रोगराई पसरण्याचा संभव असतो. या रोगराईला प्रतिबंध करण्यासाठी आरोग्यसुविधेचे योग्य नियोजन करणे गरजेचे आहे
- रुग्णालयांमध्ये आपदग्रस्तांना वेळेत आरोग्य सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी नियोजन करणे.
- वैद्यकीय सुविधा त्वरीत उपलब्ध होण्यासाठी संबंधित व्यक्तींची माहिती असणारी संपर्क यादी अद्ययावत ठेवणे.
- बाधित गावांमध्ये रोगराईला प्रतिबंध करण्यासाठी लसीकरण व इतर उपायांसाठी पूर्वतयारी करणे.
- गावातील ड्रेनेज, गटारे नियमितपणे स्वच्छ करून त्यांचे निर्जंतुकरण करणे.
- आपदग्रस्तांच्या छावण्यामध्ये स्वच्छ पाणी व आरोग्य सुविधा पुरविण्याची व्यवस्था करणे.
- आजारी व जखमी लोकांसाठी तात्काळ व जलदगतीने आरोग्यसेवा पुरविण्याची यंत्रणा निर्माण करणे.
- नागरीकांचे प्रथमोपचार गट स्थापन करणे व त्यांना प्रशिक्षण देणे.
- तालुका पातळीवर आरोग्य पथकांची स्थापन करणे.

जिल्हा आरोग्य अधिकारी- गट विकास अधिकारी पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था

- जिल्ह्यामध्ये शुध्द पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था ठेवण्याबाबत महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, संबंधित नगर पालिका व आरोग्य विभाग यांना सूचना देण्यात याव्यात.
- आवश्यकता वाटल्यास टँकरने पिण्याचे पाण्याचा पुरवठा करण्याबाबत कृती आराखडा तयार करावा.

- हँडपंपचे बाजूचा परिसर स्वच्छ ठेवणेबाबत जिल्हा परिषदने आवश्यक त्या उपाययोजना करणे.
- पिण्याच्या पाण्यामध्ये ब्लिचिंग पावडरचा वापर करण्याच्या सुचना संबंधीतास द्याव्यात.

उपविभागीय अधिकारी, आपत्तीजन्य परिस्थितीमध्ये करावयाची उपाययोजना व पूर्व तयारी

- अधिकारी , कर्मचारी यांचे जबाबदा-यांचे वाटप करणे.
- महत्वाचे आवश्यक संसाधने उपलब्ध करून देणे.
- आपत्तीला तात्काळ प्रतिसाद आणि मदत कार्य सुनिश्चित करणे.
- आपत्तीबाबतची माहिती जिल्हास्तरावरील कार्यालयास पुरविणे.
- आपत्ती व्यवस्थापन समितीच्या बैठका आयोजित करणे.
- समितीच्या सदस्यांमध्ये जबाबदाऱ्याचे वाटप करणे.
- प्रत्येक गावात आपत्ती व्यवस्थापन समिती स्थापन करणे.
- गावातील वाहनांची माहिती मिळविणे, छावण्याची ठिकाणे निश्चित करणे.
- प्रत्येक गावात पोहणाऱ्यांची यादी तयार करणे.
- स्वयंसेवी संस्थांबरोबर समन्वय साधणे.
- मदत कार्यासाठी नेमलेल्या सर्व कर्मचाऱ्यांची माहिती ठेवणे.
- कायदा व सुव्यवस्था राखण्याचे दृष्टीने पूर्वतयारी करणे.

उपआयुक्त/संवर्धन/संरक्षण अधिकारी- पशुधनाला निर्माण होणा-या धोक्याची, उपाययोजना व पूर्व तयारी

- पुरामुळे किंवा अतिवृष्टीमुळे पशुधनाचे नुकसान नाल्यास जनावरांना योग्य वेळी औषध पुरविणे तसेच पशुधन मृत नाल्यास त्यांचे योग्य वेळी पंचनामे करणे व मृतदेहांची विल्हेवाट लावणे, इत्यादीबाबत पुशवैद्यकीय पथक सज्ज ठेवणे.
- जनावरांसाठी छावण्या व चारा व्यवस्थेची सोय करणे.
- पुरामुळे संभाव्य बाधित होणाऱ्या गावात असणाऱ्या जनावरांची नोंद करणे.
- चाऱ्याची उपलब्धता तपासणे व चाऱ्याचे विविध स्रोत शोधून ते सुरक्षित करणे.
- आरोग्याच्या दृष्टीने मृत जनावरे नष्ट करण्यासाठी ग्रामीण पशुवैद्यकीय अधिकारी व त्यांचे यंत्रणेस सुचना देण्यात याव्यात.
- जनावरांच्या औषधांचा भरपूर साठा पशुवैद्यकीय केंद्रावर करून ठेवणे.

आपत्ती काळात दळणवळणाचे नियोजन व उपाययोजना

- महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन विभागाची जिल्हयातील आगारे व त्यांचे प्रमुखांची माहिती अद्ययावत करणे व जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापनास कळविणे.
- प्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांनी जिल्हातील सर्व शासकीय वाहनांची तसेच खाजगी वाहनांची माहिती अद्ययावत ठेवणे व जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापनास

कळविणे.

- आपत्तीजन्य परिस्थितीत सर्व यंत्रणा कार्यावित ठेवणे व जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापना सोबत संपर्क साधणे.

**जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी
आपत्ती काळात शेती संबंधी करावयाची उपाययोजना**

- आपत्तीमुळे शेतीचे नुकसान नाल्यामुळे बाधित शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई तात्काळ उपलब्ध करून देण्या करिता उपाययोजना व नियोजन करणे.
- कृषि विभागातील अधिकारी / कर्मचारी यांचेवर सोपविलेल्या तात्काळ कृतीसाठी आपत्ती प्रतिसाद योजनेची प्राथमिक माहिती व प्रशिक्षण देणे. तसेच पिकांची माहिती अद्ययावत ठेवणे.
- आपत्तीत पिकांचे संभाव्य नुकासान व ते टाळण्यासाठीचे मार्ग शोधण्या बाबत प्रशिक्षण देणे.
- शेतकऱ्यांना पीक विमा काढण्याकरिता मार्गदर्शन व प्रोत्साहित करणे.

जिल्हयातील महत्वाचे वृत्तपत्रे

जिल्हा माहिती अधिकारी, श्री. सुरेश काचावार, धवनी - 0721-2551843, 9422945285

जिल्हा वृत्तपत्र प्रतिनिधी यादी

†. क्र.	वृत्तपत्राचे नांव	जिल्हा प्रतिनिधीचे नाव	कार्यालय	☎
1	दैनिक सकाळ	श्री. सुरेंद्र चापोरकर		9850847392
2	दैन. लोकमत (समूह)	श्री. गणेश देशमुख	2553302/ 2552930	9850304015
3	दैन. लोकमत समाचार	ACB. गणेश देशमुख		9850304015
4	दैन. नवभारत	श्री. त्रिदीप वानखडे	2550036	9422890414
5	दैन. लोकसत्ता	श्री. मोहन अटाळकर	6451399	9422157478
6	दैन. तरुण भारत	ACB. खरीष शेलेकर	2564696	9420721225
7	दैन. भास्कर	ACB. श्री. वि. वि. वि.	2672996	9423374400
8	दैन. भास्कर	ACB. प्रविण कपीले	2674974	9860769755
9	दैन. भास्कर	श्री. अमोल इंगोले	2562372	9822593925
10	दैन. भास्कर	श्री. अनिल अग्रव	2666600/ 2667243	9420059000
11	दैन. पुण्यनगरी	ACB. सुनिल धर्माळे		9922901269
12	दैन. भास्कर	ACB. श्री. वि. वि. वि.		9823075332
13	दैन. लोकशाही वार्ता	श्री. गिरीष शेरेकर	2552884	8975754769

ACB शरद डाहावणे	सुरक्षा रक्षक			9767102124
ACB. एम.के.के.वा.पा.च.क.व.डे श्री.पाचकवडे	जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी सहसंचालक, सांख्यिकी	2553160 2551080	2552544	9422888147 9420523093
ACB. एम.के.वालताडे	अध्यक्ष, ग्राहक मंच	2662158		9594490189
ACB. <A>ई. अनासुने	नायब तहसीलदार, संगायो			9764793300